

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK**JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudkyň Mgr. Jarmily Úředníčkové a JUDr. Jany Záviské v právní věci žalobkyně **Dopravního podniku Ostrava a. s.**, se sídlem Ostrava-Moravská Ostrava, Poděbradova 494/2, IČ 619 74 757, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení, pracoviště Ostrava**, se sídlem Ostrava, Zelená 3158/34a, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15.7.2015 č.j. 48000/006829/15/020/SA, o vrácení přeplatku na pojistném,

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 15.7.2015 č.j. 48000/006829/15/020/SA **se z r u š u j e** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 17.9.2015 podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava č.j. 48008/033507/15/110/HE ze dne 8.4.2015, kterým bylo podle § 104a zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, rozhodnuto o vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 77.989,- Kč.

Žalobkyně namítala, že došlo k poškození jejích práv, když z původně požadované částky přeplatku pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 1.086.026,- Kč rozhodla Okresní správa sociálního

zabezpečení dne 8.4.2015 o vrácení přeplatku toliko částkou 77.989,- Kč. Žalobkyně poznamenala, že žádala o vrácení přeplatku odvedeného pojistného zaplaceného za zaměstnance z odstupného vyplaceného jim v souvislosti s ukončením pracovního poměru podle § 52 písm. e) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, v platném znění. Nárok na vrácení přeplatku žalobkyně opírala o rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 90/2013-55 ze dne 30.4.2014, z něhož vyplývá, že odstupné poskytnuté zaměstnancům při rozvázání pracovního poměru z důvodu § 52 písm. e) zákoníku práce je odstupným spočívajícím na základě zákoníku práce, a že v případě tohoto výpovědního důvodu nevstupuje odstupné vyplacené zaměstnanci do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Žalovaná v napadeném rozhodnutí přisvědčila závěru okresní správy sociálního zabezpečení vyjádřeném v rozhodnutí ze dne 8.4.2015, podle něhož je možno vyhovět žádosti žalobkyně o vrácení přeplatku na pojistném pouze částečně, a to za období po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50 ze dne 26.3.2014 v obdobné právní věci. Argumentovala, že v tomto rozsudku došlo ke změně výkladu ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění platném do 31.12.2014, a to, že odstupné, poskytnuté zaměstnavatelem při ukončení pracovního poměru z důvodu podle § 52 písm. e) zákoníku práce, je odstupným na základě zákoníku práce, jakožto zvláštního právního předpisu ve smyslu § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podle tohoto ustanovení se takové odstupné nezahrnuje do vyměřovacích základů zaměstnanců. Okresní správa sociálního zabezpečení v Ostravě vyslovila názor, že dosavadní postup v době před vydáním citovaného rozsudku byl v souladu s platnou právní úpravou i ustálenou judikaturou, konkrétně rozsudkem Krajského soudu v Plzni č.j. 57 A 80/2010-36 ze dne 31.8.2011. Žalobkyně namítala s odkazem na rozsudky Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 90/2013-55 a č.j. 6 Ads 90/2013-50, v nichž Nejvyšší správní soud posuzoval i historicky charakter odstupného poskytnutého zaměstnancům při rozvázání pracovního poměru z důvodu § 52 písm. e) zákoníku práce, žalobkyně namítala, že není možné, aby žalovaná rozčlenila nárok na vrácení přeplatku na pojistném vzniklý ze shora uvedených důvodů na nárok na přeplatek vzniklý před a po vydání uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu. Takovýto postup je dle žalobkyně v rozporu s ust. § 17 zákona č. 589/1992 Sb., v platném znění. Přeplatek na pojistném měl být žalobkyni vrácen za požadované období od února 2010 do května 2014 a nikoli pouze za dobu od 26.3.2014, tj. od data vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50. Žalobkyně navrhla, aby rozhodnutí žalované bylo zrušeno a věc jí byla vrácena k dalšímu řízení.

Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Uvedla, že v době před vydáním rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50, tj. přede dnem 26.3.2014 postupovala ve shodě s právním názorem vyjádřeným v rozsudku Krajského soudu v Plzni č.j. 57 A 80/2010-36 ze dne 31.8.2011, který byl v aktuální době s ohledem na jeho význam zveřejněn ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Setrvala na názoru, že citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu znamená změnu aplikační praxe pro futuro, neboť podle § 96 správního řádu soulad rozhodnutí s právními předpisy se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době jeho vydání. Nadto žalovaná zastává názor, že rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50 ze dne 26.3.2014 zavazuje účastníky sporu, ale nemá obecnou závaznost i pro jiné subjekty. Argumentovala rovněž Nálezem Ústavního soudu 3221/11

a uzavřela, že v době, kdy žalobkyně zahrnovala odstupné do vyměřovacího základu zaměstnanců, a kdy u ní probíhaly kontroly pojistného, nemohla ona sama ani okresní správa sociálního zabezpečení předjímat, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26.3.2014 zaujme ve věci výkladu pojmu „odstupné poskytované na základě zvláštních právních předpisů“ odlišné stanovisko. Žalovaná poznamenala, že teprve až po vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu, kdy byl v obdobné právní věci úspěšný jiný zaměstnavatel, požádala žalobkyně o vrácení pojistného z poskytnutého odstupného svému zaměstnanci. Přitom proti platebnímu výměru č. 170/1/3866/09, jímž žalobkyni okresní správa sociálního zabezpečení předepsala povinnost úhrady pojistného z odstupného poskytnutého zaměstnancům z důvodu uvedeného v § 52 písm. e) zákoníku práce, již žádných opravných prostředků nevyužila.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalované, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů), a to v mezích žalobkyni uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.r.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Ze správního spisu bylo zjištěno, že dne 11.2.2015 podala žalobkyně u Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě žádost dle § 17 odst. 1 a 2 zákona č. 589/1992 Sb. o vrácení odvedeného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 1.086.026,- Kč. Žalobkyně uvedla, že z rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 4 Ads 90/2013-55 ze dne 30.4.2014 vyplývá, že v případě výpovědního důvodu podle § 52 odst. 1 písm. e) zákoníku práce nevstupuje odstupné vyplacené zaměstnanci do vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Žalobkyně doložila přehled 34 zaměstnanců s vyčíslením přeplatků a uvedla, že pracovní poměr s nimi byl skončen podle § 52 odst. 1 písm. e) zákoníku práce a z vyplaceného odstupného těmto zaměstnancům bylo za posledních 5 let odvedeno pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v celkové výši 1.086.026,- Kč. Přílohou žádosti byl jmenovitý přehled 34 zaměstnanců s vyčíslením přeplatku pojistného u každého z nich, dále dohody o rozvázání pracovního poměru z důvodu uvedeného v § 52 písm. e) zákoníku práce, které se týkaly osob uvedených v předmětném přehledu zaměstnanců, s výjimkou paní Blanky Hrabovské a Petra Czyzže, ohledně nichž byly předloženy výpovědi z pracovního poměru podle § 52 písm. e) zákoníku práce. V dohodách o rozvázání pracovního poměru, resp. v obou výpovědích z pracovního poměru byly jako důvod uvedeny zdravotní důvody podle § 52 písm. e) zákoníku práce. V citovaném přehledu zaměstnanců, jímž bylo odvedeno pojistné za období od února 2010 do května 2014, je u každého ze zaměstnanců uvedeno, za který měsíc kterého roku zaměstnavatel zahrnul do vyměřovacího základu pro odvod pojistného odstupné při skončení pracovního poměru z důvodu uvedeného v § 52 písm. e) zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, a u každého je vyčíslen přeplatek na pojistném. K žádosti byly přiloženy i kolektivní smlouvy na období let 2010 – 2013 a pro rok 2014.

Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 8.4.2015 č.j. 48008/033507/15/110/HE, jímž bylo podle § 104a zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, rozhodnuto o vrácení přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení

a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 77.989,- Kč. Žalovaná přisvědčila názoru okresní správy sociálního zabezpečení, že v důsledku vydaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50 ze dne 26.3.2014, podle něhož se odstupné poskytnuté zaměstnavatelem při ukončení pracovního poměru se zaměstnancem z důvodu podle § 52 písm. e) zákoníku práce nezahrnuje do vyměřovacích základů zaměstnanců, došlo k přeplatku na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku toliko za měsíce duben 2014 – květen 2014 ve výši 77.989,- Kč a nikoli za období do vydání citovaného rozsudku, tj. do dne 26.3.2014. Žalovaná konstatovala, že okresní správa sociálního zabezpečení vycházela z platné právní úpravy a aplikační praxe podpořené rozsudkem Krajského soudu v Plzni č.j. 57 A 80/2010-36 ze dne 31.8.2011. Žalovaná vyslovila názor, že změnu aplikační praxe je možno použít jen pro futuro, což podporuje i Nález Ústavního soudu 3221/11. Dále uvedla, že rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-50 ze dne 26.3.2014 se netýkalo žalobce, nýbrž jiného subjektu, kterému příslušná okresní správa sociálního zabezpečení platebním výměrem předepsala povinnost úhrady pojistného z odstupného poskytnutého zaměstnancům z důvodu skončení zaměstnání dle § 52 písm. e) zákoníku práce. Dle žalované je zcela zřejmé, že v době, kdy žalobce zahrnoval odstupné do vyměřovacího základu zaměstnanců a kdy probíhaly u žalobce kontroly pojistného, nemohl on sám, a ani Okresní správa sociálního zabezpečení v Ostravě, předjímat, že Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26.3.2014 zaujme odlišné stanovisko. Žalovaná uzavřela, že za období od února 2010 do ledna 2014 přeplatek na pojistném nevznikl, tudíž nemohlo být plně žádosti žalobce vyhověno.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26.3.2014 č.j. 6 Ads 90/2013-50 konstatoval, že odstupné poskytnuté zaměstnavatelem při ukončení pracovního poměru se zaměstnancem prokazatelně z důvodu podle § 52 písm. e) zákoníku práce z roku 2006, tj. z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti, je odstupným poskytnutým na základě zákoníku práce, jakožto zvláštního právního předpisu ve smyslu § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení. Podle tohoto ustanovení se proto takové odstupné nezahrnuje do vyměřovacího základu zaměstnanců pro pojistné na důchodové pojištění, konec citace. Krajský soud neshledal důvod odchýlit se od závěrů vyjádřených Nejvyšším správním soudem v uvedeném rozhodnutí, na které odkazuje a z nichž rovněž plyne, že je jen omezeně použitelný právní názor vyjádřený Krajským soudem v Plzni v jeho rozsudku č.j. 57 A 80/2010-36 s tím, že přestože byl tento rozsudek zveřejněn ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, jedná se o rozhodnutí správního soudu, kterým při svém rozhodování není Nejvyšší správní soud vázán; ostatně kasační stížnost proti němu tehdy podána nebyla, konec citace. Krajský soud proto nesouhlasí s názorem žalované, že se v posuzované věci jednalo o ustálenou rozhodovací praxi, která byla rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 26.3.2014 č.j. 6 Ads 90/2013-50 změněna, a že se jím lze řídit až po datu jeho vydání, tj. po 26.3.2013. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku č.j. 6 Ads 90/2013-53, zdůraznil, že „takový obecný judikatorní závěr vyjádřený Krajským soudem v Plzni v jeho rozsudku č.j. 57 A 80/2010-36 (že za odstupné nezahrnované do vyměřovacího základu nemůže být považován každý příjem, který jako odstupné označí účastníci pracovněprávních vztahů, nýbrž pouze takové peněžité plnění, které splňuje znaky právního pojmu odstupné), opodstatněný nebyl, a to již vzhledem ke specifickým skutkovým okolnostem tehdy posuzovaného případu, a že právní názor Krajského soudu v Plzni je jen omezeně použitelný a Nejvyšší správní soud jím vázán není“, konec citace. Za tohoto stavu datum

vydání rozsudku Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 90/2013-53 nemůže být právně významnou okolností, s níž by bylo možno spojovat opodstatněnost požadavku žalobce na vrácení přeplatku odvedeného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti zaplaceného za zaměstnance z odstupného vyplaceného jím v souvislosti s ukončením pracovního poměru podle § 52 písm. e) zákoníku práce až od data 26.3.2014. Shora citovaný právní názor Nejvyššího správního soudu v rozsudku č.j. 6 Ads 90/2013-53, je v této věci posuzované krajským soudem plně použitelný. Závěr žalovaného, že přeplatek na pojistném lze žalobci vrátit toliko za dobu od 26.3.2014 tak není správný.

S ohledem na shora uvedené krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení podle § 78 odst. 1 a 4 s.ř.s. V souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. krajský soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci s tímto postupem výslovně souhlasili.

O nákladech řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšné žalobkyni prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 31.3.2016

Za správnost vyhotovení:
Iva Charvátová

Mgr. Jiří Gottwald v. r.
předseda senátu